

Follo sopp- og nyttevekstforening

rian_bente@hotmail.com

Saksbehandler, innvalgstelefon

Aase Richter, 69247117

Tillatelse til innsamling av sopp og andre arter i naturreservater i Ås og Nordre Follo - Norges sopp- og nyttevekstforbund

Follo sopp- og nyttevekstforening får - med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 - tillatelse til begrenset innsamling av sopp og andre arter i Trollaldalen, Delingsdalen og Pollen naturreservater.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 24.05.2021. Det er søkt om tillatelse til innsamling av sopp og andre arter i naturreservatene Trollaldalen og Delingsdalen i Nordre Follo kommune samt Nordre Pollen, Pollevann og Pollen naturreservat i Ås kommune. Innsamlingen skal skje i forbindelse med kartlegging i regi av Norges sopp- og nyttevekstforbund.

I 2020 fikk de tillatelse jf. brev av 25.05.2020 til en liknende kartlegging i Nordre Pollen og Pollevann naturreservat. De aller fleste soppene og artene de finner, blir bestemt i felt og samles ikke inn. Noen arter vil imidlertid måtte samles for sikker artsidentifisering ved mikroskopering eller DNAsekvensering. Ved innsamling av sopp innebærer dette forsiktig fjerning av fruktlegemer, eller deler av fruktlegemer, der det legges vekt på å påvirke substratet minst mulig. Andre arter vil bli innsamlet med stor forsiktighet av kyndige deltakere. Ikke kyndige deltakere skal kun ta bilder og koordinater for videre bestemmelse. Livsmiljøene og verneverdiene i området påvirkes ikke eller bare i svært liten grad av slik innsamling, og det har ingen eller svært liten effekt på artenes bestander. Alle funn vil bli registrert i Artskart.

For omtale og vurderinger av Nordre Pollen og Pollevann naturreservat i Ås kommune vises det til tillatelse som ble gitt i 2020. Denne utvides for disse områdene til også å gjelde 2021, se også vilkår nederst i dette brevet.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Trollaldalen og Delingsdalen i Nordre Follo kommune samt Nordre Pollen, Pollevann og Pollen naturreservat i Ås kommune. Vi forvalter verneområdene etter egne forskrifter med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Trolldalen naturreservat

Formålet med Trolldalen naturreservat (vernet 14.12.2018) er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av en relativt intakt kystnær lavlandsskog i en vestvendt lise. I kantsonen langs innmark og på åkerholmene finnes hagemarkspregede skog med flere gamle og grove eiker. Langs fjorden finnes åpen strandeng. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder rike og varierte vegetasjonstyper, som rik blandingsskog, lågurteikeskog, rik sumpskog og alm-lindeskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Hovedvekten av områdets verneverdier tas best vare på gjennom fri utvikling der målsettingen er å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, men aktiv skjøtsel kan være nødvendig for å opprettholde eller øke verneverdiene på åkerholmene og i kantsonen langs innmarken.

I henhold til verneforskriften § 3 er vegetasjonen fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet, med unntak for sanking av bær og matsopp.

Delingsdalen naturreservat

Delingsdalen naturreservat ble vernet 26.09.2008. Formålet med naturreservatet er å bevare et velutviklet gammelskogområde med stor andel rike skogtyper som rik sumpskog og høgstaudegranskog, og med dets biologiske mangfold.

I henhold til verneforskriften § 3 er vegetasjonen fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet, med unntak for sanking av bær og matsopp.

Pollen naturreservat

Formålet med fredningen er å bevare en for Sørøst-Norge typisk utforming av edelløvskog med gråor – askeskog og alm – lindeskog.

I henhold til verneforskriften § IV er vegetasjonen fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet, med unntak for sanking av bær og matsopp.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til sanking av sopp eller andre arter.

Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Det fremgår av Miljødirektoratets rundskriv om forvaltning av verneforskrifter at nytten av et forskningsprosjekt må vurderes opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning. Det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer liberal dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av faste anlegg (ny infrastruktur) eller terrenginngrep i verneområdene.

Fylkesmannen er i utgangspunktet positiv til kartlegging som kan gi økt kunnskap om verneområdene. Kartleggingsprosjektet til Follo sopp- og nyttevekstforening gjennomføres i tett samarbeid med SABIMA, og vi vurderer at dette er fagmiljøer med kompetanse som vil kunne sikre at tiltaket utføres med tilstrekkelig kvalitetssikring. Funnene vil bli lagt inn i Artskart og således bli tilgjengelige for forvaltningen og andre interesserte.

Trolldalen naturreservat har en vestvendte lside som dominerer av fattig furuskog og barblandingsskog. I søkk og langs bekker er det rike skogtyper. I nordøst inngår hagemarkspregget skog med flere hule gamle eiker, jf. definisjonen som utvalgt naturtype. Skogen er i hovedsak eldre og intakt, men generelt med få gammelskogselementer per i dag. Treslagsvariasjonen er stor og i alt 13 naturtypelokaliteter er avgrenset, hvorav hovedvekten er knyttet til rike skogtyper. Blant disse er rik blandingsskog i lavlandet, gammel lågurtgranskog, rik sump- og kildeskog, alm-lindeskog og Lågurt-eikeskog. Lågurt-eikeskog, alm-lindeskog og rik sumpskog er oppført som rødlistede naturtyper. Det er gjort enkelte funn av sopper som kragejordstjerne og rynkeskinn.

Delingsdalen naturreservat er dominert av barskog med rike skogtyper som lågurtgranskog, høgstaudegranskog og rik sumpskog. Området er en velutviklet gammelskog som er lite påvirket. I tillegg er området mye brukt til fritidsformål, spesielt for befolkningen i Oppegård. Det er gjort enkelte funn av rødlistede planter (bl.a dronningstarr) og noen funn av sopparter som rynkeskinn.

Pollen naturreservat består av gråor-askeskog og alm-lindeskog. Tresjiktet er dominert av ask. Særlig i sør er det et velutviklet busksjikt, i det vesentlige av ask og hegg. Feltsjiktet er rikt på arter, bortsett fra i sør, hvor det er mer høgstaudepreget og relativt artsfattig. Dette er en rest av edellauvskogene som var typisk for Sørøst-Norge.

Statsforvalteren vurderer at den omsøkte innsamlingen av sopp er av et svært begrenset omfang. En forsiktig innsamling av fruktlegemer eller deler av fruktlegemer fra enkelte individer vil etter vår vurdering ikke påvirke bestandene av de aktuelle soppartene. Vi kan heller ikke se at tiltaket medfører forstyrrelser eller slitasje som vil ha negativ innvirkning på øvrig plante- og dyreliv i verneområdene. Statsforvalteren mener at det foreligger god kunnskap om naturverdiene i naturreservatene og om konsekvensene av tiltaket, slik at kravet til kunnskapsgrunnlag i nml. § 8 er oppfylt. Føre-var-prinsippet (nml. § 9) tillegges liten vekt. Statsforvalteren kan ikke se at tiltaket vil føre til en nevneverdig økt samlet belastning i de to naturreservatene, jf. nml § 10. Vi forutsetter at tiltaket utføres i tråd med nml. § 12, slik at bestander/populasjoner ikke skades eller forringes. Videre legger vi til grunn at det ikke samles inn flere sopp enn det som er nødvendig for artsbestemmelsen.

Statsforvalteren vurderer på denne bakgrunn at tiltaket ikke er i strid med verneformålet i Trolldalen, Delingsdalen og Pollen naturreservater og at det ikke vil påvirke naturverdiene nevneverdig. Vilårene for å gi dispensasjon etter nml. § 48 er dermed oppfylt. Basert på det begrensede omfanget og at det er et fagmiljø involvert som kan sikre en forsvarlig gjennomføring, mener vi at det kan gis tillatelse.

Vurderingene i tillatelsen fra 2020 for Nordre Pollen naturreservat og Pollevann naturreservat videreføres og tillatelsen opprettholdes.

Etter vår vurdering er innsamlingen av sopp og andre arter ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilåårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til Follo sopp- og nyttevekstforening til å samle inn sopp og andre arter for å kunne artsbestemme funnene i følgende naturreservater: Trollaldalen, Delingsdalen og Pollen. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen for Nordre Pollen og Pollevann naturreservater videreføres i 2021.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Innsamlingen skal skje på en slik måte at bestanden av soppartene ikke forringes, og det skal ikke samles inn mer enn det som er nødvendig for artsbestemmelsen.
- Tillatelsen gjelder i 2021.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonsleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Aase Richter
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent